

HABERİ ANALİZ ET

- Haberde bahsedilen grup(lar) ve/veya kimlik(ler)

Suriyeliler ve Türkiyeliler

- Haberin bu gruplara ve/veya kimliklere yaklaşımı (kalıpyargılara, genellemelere dayalı, önyargılı vs.)

Haberde, kimliklere olumlu ve olumsuz genellemelerle yaklaşıyor. Farklı şehirlerde geçen, ilişkisiz iki olay, Türkiyeliler ile Suriyeliler arasında ayrım yaratacak şekilde bir araya getiriliyor. ‘Suriyeli’ kimliği dilencilikle ve çocuk istismarıyla, ‘Türkiyeli’ kimliği ise fedakârlık ve doğrulukla özdeşleştiriliyor. Çocukların dilendirilmesi Suriyeli kimliğinin doğasında olan bir sorun gibi aktarılırken, sosyoekonomik koşullar gözardı ediliyor. Kimlikler arasında tehlikeli bir ‘iyi-kötü’ ayrımı ve ‘biz-onlar’ karşıtlığı yaratılıyor.

- Söylemin tonu (kışkırtıcı, alaycı, tehditkâr, resmî, bilimsel vs.)

Haberde kışkırtıcı bir üslup kullanılıyor. “Dondurucu soğuğa rağmen büyük fedakârlık”, “taşkınlık çıkardı”, “saatlerce dilendirdi”, “Senin hakkın nasıl ödenir ki!” gibi ifadelerle okurun öfke ve acıma duygularına hitap ediyor.

YENİ BİR SÖYLEM VE DİYALOĞA DOĞRU

- Haberin dayandığı bilgi kaynakları ve veriler

Haberde herhangi bir kaynak belirtilmemiş.

- Konuyu çerçeveleyen sosyal, siyasi ve tarihsel koşullar (gruplar arasında geçmişte yaşanmış veya güncel çatışmalar ve/veya önyargılar vs.)

2011’de başlayan savaş sonucunda Türkiye’ye kitlesel göç başladı ve bu durum toplumsal hayatı etkiledi. Toplumlar birbiri hakkında önyargılar besliyor. Türkiye’deki Suriyeli mültecilerin çoğunun dilenmeyi ve çocuklarını dilendirmeyi tercih ettiği yönünde bir önyargı var. Yaygın bir ‘biz-onlar’ ayrımı söz konusu; toplumlar birbiriyle kıyaslanıyor. Olumsuz özellikler Suriyelilerin tümüne atfediliyor. Dilencilik gibi toplumsal sorunlar konusunda Suriyeliler sorumlu tutuluyor.

- Haberde üretilen söylemi yayan araçların etkisi

Etkili bir kitle iletişim aracı olan bir gazetede yer verilen bu haber, gazetenin internet sitesi ve sosyal medyada da paylaşılmış olabilir. Dolayısıyla, haber ve ürettiği söylenm, hem yazılı basın okurlarına, hem de sosyal medya kullanıcılarına ulaşarak farklı yaş, meslek ve görüşlerden insanları etkileyebilir.

- Bu söylemin olası etkileri ve sonuçları

Bu söylem, dilenen ve çocuklarını dilendiren herkesin Suriyeli ve/veya mülteci olduğuna dair yanlış bir algının yayılmasına neden olur. Çocuk istismarı gibi suçları belirli gruplarla ilişkilendirdiği için bu sorunların gerçek kaynaklarının bulunmasını ve çözülmesini engelleyebilir. Bu tür söylemler, kimlikler arasında ‘iyi-kötü’ hiyerarşisi ve ‘biz-onlar’ ayrımı yarattığı için farklı grupların birbirine yaklaşmasını, diyalog kurmasını ve birlikte yaşamasını zorlaştırır.

ALTERNATİF BİR SÖYLEM ÜRET

- Bu haberde gözardı edildiğini ve öne çıkarılması gerektiğini düşündüğünüz noktalar nelerdir? (yanlış bir bilginin doğrusu, bir hak ihlali, tarihsel bir olay vs.)

Bu haberde birbirinden bağımsız iki olay, iki kimliği kıyaslamak üzere bir arada sunuluyor. Böyle bir kıyaslama yerine, hem Batman’da hem de İstanbul’da çocukların sosyoekonomik koşullar nedeniyle yaşadığı zorluklardan ve uğradıkları istismardan söz edilmeli. Çocuk hakları ve toplumlar arası diyalog öne çıkarılmalı.

- Alternatif bakış açısı nasıl olmalı ve hangi değerlere dayanmalı? (insan hakları, bir arada yaşam, sosyal uyum, eşitlik vs.)

Bir arada yaşamı ve farklılıkları savunan bir bakış açısı geliştirilebilir. Haberde konu edilen olaya eşitlik ve çocuk hakları perspektifinden bakılabilir. Çocukların yaşadığı zorlukları öne çıkarmak için, mesele sosyoekonomik eşitsizlikler, çocukların korunması ve imkânlara eşit erişim hakkı açısından ele alınabilir.

- Alternatif söyleminizi kimlere ulaştırmak istiyorsunuz? (gençler, eğitimciler, kamu yetkilileri vs.)

Toplumun geneline ulaşabilmek istiyorum. Bu nedenle farklı yaş, meslek ve görüşlerden insanlara aynı anda hitap etmemi sağlayacak bir ton ve araçlar kullanacağım.

- Hangi mecraları kullanacaksınız? (gazete, sosyal medya, TV, konser vs.)

Sosyal medyayı kullanacağım ve farklı kimliklerden dezavantajlı çocukların bir araya geldiği kültür-sanat atölyeleri düzenleyeceğim.

- Alternatif söyleminiz:

kampanyanızın etiketi: # _____

#biraradadahagüçlü, #çocuklabirlikteyaşiyor, #çocuklabiraradayaşamıkuruyor

Suriyeli mültecilerin ve Türkiye vatandaşlarının çocuklar için bir araya gelmesini sağlayacak bir kampanya düzenleyebilirim.

Kampanyanızı hedef kitlenize anlatmak (örneğin sosyal medyada veya kurumunuzda bir bilinçlendirme çalışması yapmak) için yazacağınız metnin ilk cümleleri:

Çocuklara çatışmasız ve adil bir toplum bırakmak hepimizin sorumluluğu. Bunu yapabilmek için bir arada yaşamayı öğrenmemiz ve farklılıklarımızı bir engel değil zenginlik olarak görmemiz gerekiyor.

İŞBİRLİĞİ YAP

- Bu söylemin yayılması ve etkisinin artması için kimlerle işbirliği yapılabilir?

Öğretmenlerle, velilerle ve mülteci çocuklarla çalışan STK’larla işbirliği yaparak hem çocuklara erişebilir, hem de daha geniş bir kitlenin bu söyleme ortak olmasını sağlayabilirim. Çalışmaya söylemlerin yayılmasında etkili aktörler olan medya profesyonellerinin dâhil olması ve eğitim alanında çalışan kamu yetkililerinin destek vermesi söylemin etkisini artıracaktır.